

HRVATSKA NARODNA BANKA

500 kuna

Objavljeno: 31.1.2015.

Izdanje: 31. listopada 1993. (potpis: Pero Jurković), datum puštanja u optjecaj: 30. svibnja 1994.

Veličina: 146 x 73 mm

Osnovna boja: Maslinastozielena

Osnovni motiv na licu: Portret Marka Marulića (1450. - 1524.)

MARKO MARULIĆ

Marko Marulić rođen je 1450. u Splitu. Istaknuti je predstavnik europskoga kršćanskoga humanizma i renesansne epike. Njegov književni opus, većinom pisan na latinskom jeziku, obuhvaćao je djela u stihu i prozi, a književni uzori bili su mu Biblija, filozofije crkvenih otaca i klasična antika. Svoje najznamenitije djelo, Juditu, napisao je na hrvatskom jeziku. To je prvi umjetnički ep hrvatske književnosti ispjevan na hrvatskom jeziku na podlozi poetike biblijsko-vergilijevskih epova, a u njemu je Marulić ostvario renesansnu sintezu hrvatske, latinske i talijanske književne tradicije stvorivši remek-djelo. Pisanje je dovršio 1501., a djelo je prvi put tiskano dvadeset godina kasnije. Među ostalim njegovim djelima ističu se još Upućivanje u čestit život po primjerima svetaca ili Institucija, zbirka poučnih pričica i anegdota iz Biblije i svetačkih životopisa, te Evanđelistar, najvažnije Marulićevo moralno-teološko djelo o praktičnoj kršćanskoj etici. Smatra se ocem hrvatske književnosti.

Osnovni motiv na naličju: Dioklecijanova palača u Splitu, lik hrvatskog vladara iz XI. stoljeća

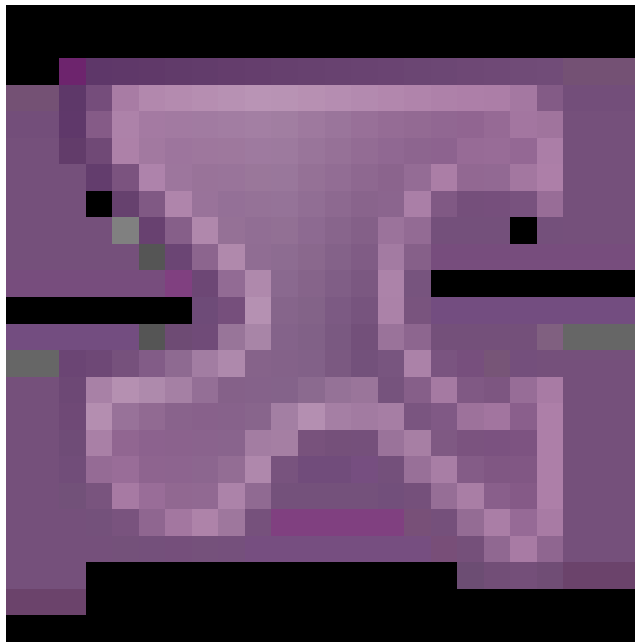
DIOKLECIJANOVA PALAČA

Dioklecijanova palača je carska rezidencija koju je oko 300. godine sagradio rimski car Gaj Aurelije Valerije Dioklecijan. Palača je u tlocrtu zamišljena kao pravokutnik, ali je zbog prilagodbe terenu došlo do manjih odstupanja. Ima elemente carske vile, helenističkoga grada i utvrđenoga vojnog logora, to jest

castruma. Šesnaest kula na zidovima pročelja prema kopnu daju palači obilježje utvrde. Vanjski zidovi palače u većem su dijelu ostali do danas dobro očuvani. U palaču se ulazilo na tri kopnena ulaza, a glavne su se ulice spajale u središtu palače u peristilu, otvorenom prostoru obrubljenom stupovima s lukovima. Dioklecijanov mauzolej osmerokutna je monumentalna građevina na čijem su frizu do danas sačuvani medaljoni s reljefnim prikazima cara Dioklecijana i njegove supruge Priske. Palača je građena od bračkog i trogirskog kamena, mramorni stupovi doneseni su iz egipatskih hramova, a podovi popločeni grčkim mramorom. Povijesna cjelina Splita s Dioklecijanovom palačom uvrštena je 1979. na UNESCO-ov popis svjetske kulturne baštine.

SPLIT - KRSTIONICA SV. IVANA

Krstionica Svetog Ivana koja se nalazi na Peristilu u središtu impresivne Dioklecijanove palače u srcu Splita nekoć je bila Eskulapov hram. Milanskim ediktom rimskog cara Konstantina Velikog prestaje progon kršćana te su mnogi hramovi prenamijenjeni u crkve. Tako je i Eskulapov hram postao krstionica posvećena sv. Ivanu Krstitelju. U nju je smješten krsni zdenac s pločama s pleternim ukrasom, za koje se pretpostavlja da su dijelovi oltarne pregrade i reljefom hrvatskoga vladara na prijestolju.

© HRVATSKA NARODNA BANKA